

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

Warszawa, 11 września 2020 roku

ZEW.41.3.2020.AC

Pan
Rafał Trzaskowski
Prezydent
Miasta Stołecznego Warszawy

Z głębokim zaniepokojeniem przeczytałem przekazaną przez Pana Prezydenta, w wystosowanym 8 września 2020 r. liście do społeczności warszawskich szkół i placówek oświatowych, informację o wdrożeniu oszczędności w finansowaniu stołecznej oświaty. Ogranicza Pan liczbę godzin bezpłatnych zajęć dodatkowych i skraca godziny pracy przedszkoli i świetlic szkolnych, zmniejszając tym samym pomoc dla dzieci i młodzieży. Jako przyczynę wskazuje Pan „przerzucanie” przez rząd kosztów oświaty na samorządy i kryzys finansowy związany z pandemią COVID-19. Zapowiedział Pan również „apele do Premiera RP i Ministra Edukacji Narodowej o natychmiastowe zmiany w systemie finansowania oświaty”, uzasadniając, że „to dzieci i młodzież stracą na dalszym przerzucaniu kosztów oświaty na samorządy”.

Podzielam Pańską opinię, że zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków do nauki i rozwoju jest priorytetowym zadaniem osób dorosłych za nie odpowiedzialnych. Szczególna odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na organach prowadzących, które muszą podejmować przemyślane i roztropne decyzje finansowe i organizacyjne, tak aby w pełni odpowiadały na potrzeby szkolnych społeczności – w tym dzieci i młodzieży o różnych potrzebach i możliwościach edukacyjnych, pochodzących z różnych domów, znajdujących się w różnych sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych oraz zdrowotnych. Moje uznanie zdobyła zatem Pana deklaracja z 2018 r. zwiększenia nakładów na zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, którą Pan ogłosił, by „pomóc dzieciom w rozwoju, podnoszeniu ich wyników w nauce i lepszym przygotowaniu do dorosłości” w ramach programu finansowania i organizowania

Rzecznik
Praw Dziecka
Mikołaj Pawlak

zajęć pozalekcyjnych dla wszystkich warszawskich uczniów od 6. do 19. roku życia. Dziś z tej deklaracji niewiele jednak zostanie.

Dobro dzieci, zapewnienie im najlepszych dostępnych możliwości rozwoju oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z uboższych rodzin, z niepełnosprawnościami, chorujących przewlekle stanowią bezsprzeczny priorytet. Dzieci mają prawo do nauki w bezpiecznych i przyjaznych warunkach zapewniających prawidłowy rozwój emocjonalny, fizyczny i społeczny, adekwatnie do ich potrzeb i możliwości. Dla wielu uczniów, w szczególności tych pochodzących z rodzin w trudniejszej sytuacji finansowej, nieodpłatne zajęcia pozalekcyjne prowadzone w szkołach stanowią jedyną możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, a niejednokrotnie również jedyną możliwość rozrywki, oderwania się od codzienności i spędzania czasu z rówieśnikami poza godzinami lekcji.

Tym większe moje wzburzenie – w kontekście wprowadzanych przez Pana ze szkodą dla dzieci i młodzieży oszczędności – budzą informacje medialne o innych wydatkach m.st. Warszawy, które z uwagi na swój charakter powodują niejednokrotnie również sprzeciw mieszkańców, a które uznał Pan Prezydent najwyraźniej za istotniejsze od właściwej edukacji dzieci. Oto bowiem dowiaduję się z medialnych doniesień, że zamierza Pan wydać prawie 300 tys. zł na paradę klaunów w Warszawie. Do tego ponad 3 miliony zł na warsztaty z elementami seksedukacji adresowane do dzieci i młodzieży. Z ogromnym zdziwieniem przyjmuję informację o planowanym wydatkowaniu w tym roku w sumie 37 mln zł na „dialog społeczny, badanie opinii publicznej i komunikację społeczną”. Od początku Pańskiej prezydentury – jak wyliczają media – samo tylko Pańskie Biuro Marketingu wydało prawie 4,5 mln zł na promocję i akcje informacyjne. A to tylko niewielka część sygnałów o tego typu wydatkach. Sumując te kwoty, większego wrażenia nie robią już informacje, że miasto wydało ponad 40 tys. zł na „Queerowe gesty i kolektywność” i prawie 25 tys. zł na realizację zadania „Co lesbijka ma w stoiku?”.

Panie Prezydencie, klaun zamiast edukacji!? Czy taka jest hierarchia ważności Pańskich zadań? Czy cele marketingowe mają być stawiane nad obowiązek zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do nauki i rozwoju?

Chciałbym wierzyć, że powyższe informacje to tylko dziennikarskie kaczki, jednak oficjalne protesty stołecznych radnych, sprzeciwy mieszkańców i zgłaszane do mnie sygnały od warszawskich rodziców w zestawieniu z Pańską informacją o wprowadzaniu oszczędności

w finansowaniu stołecznej oświaty zobowiązują mnie do podjęcia interwencji. W mojej ocenie zagrożone jest prawo do edukacji dzieci mieszkających w Warszawie.

Dlatego z uwagi na troskę o dobro dzieci i młodzieży, działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o *Rzeczniku Praw Dziecka* (Dz.U. z 2020 r. poz. 141), wzywam Pana Prezydenta do wskazania wszystkich rozwiązań/działań/ograniczeń w funkcjonowaniu szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych, które m.st. Warszawa wprowadzi w bieżącym roku szkolnym.

W szczególności proszę wskazać:

- w ilu warszawskich szkołach, przedszkolach i innych jednostkach systemu oświaty dojdzie do planowanych zmian, a także jakie rodzaje zajęć pozalekcyjnych zostaną ograniczone bądź całkowicie wstrzymane, i jak dużej grupy uczniów to dotknie;
- jakie rodzaje zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży będą traktowane priorytetowo, a którym z nich nada się niższą rangę przy ograniczeniu ich liczby/godzin;
- czy wdrażane zmiany w jakikolwiek sposób wpłynąć mogą na sytuację edukacyjną bądź opiekuńczo-wychowawczą dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnościami, bądź też czy w negatywny sposób przełożyć mogą się na sytuację dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, uboższych, wielodzietnych, zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- ile zmniejszono środki na edukację dla poszczególnych szkół, przedszkoli i pozostałych jednostek systemu oświaty (z podaniem konkretnych placówek i konkretnych kwot); czy liczba zajęć pozalekcyjnych w nich oferowana ulegnie zminimalizowaniu, czy całkowitemu ograniczeniu;
- czy w związku z ograniczeniami godzin pracy przedszkoli i świetlic szkolnych miasto planuje wdrożenie rozwiązań zastępczych (jeśli tak, to jakich?); ilu uczniów, szacunkowo, dotkną poszczególne zmiany;
- czy wprowadzone ograniczenia dotyczą również dzieci i młodzieży przebywających w placówkach pieczy zastępczej, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, korzystających ze świetlic środowiskowych;
- czy rozważano przyjęcie bądź podejmowano próby przyjęcia innych rozwiązań, które umożliwiłyby zminimalizowanie ograniczeń w zakresie edukacji dzieci, w tym opieki nad dziećmi przed i po zajęciach lekcyjnych, a także w kontekście zajęć dodatkowych;

- czy wdrożone rozwiązanie stanowi sytuację doraźną, czy będzie utrzymywane w kolejnych latach szkolnych;
- czy do Urzędu m.st. Warszawy w związku z zaistniałą sytuacją wpływają bądź wpływały wnioski i/lub skargi społeczności szkolnych – jeśli tak, to ile takich wniosków/skarg dotąd odnotowano, jakiego rodzaju zajęć dotyczyły, kto był ich autorem (uczniowie, rodzice, nauczyciele), a także w jaki sposób zostały rozpatrzone (proszę o przekazanie ich kopii do mojego Biura);
- czy plan oszczędności w finansowaniu zadań oświatowych był przed jego ogłoszeniem skonsultowany z Radą m.st. Warszawy;
- proszę o przekazanie planu wydatków na edukację na rok 2020 oraz projektu budżetu w tym zakresie na rok 2021.

W związku z wprowadzonym w Biurze Rzecznika Praw Dziecka systemem „Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją”, uprzejmie proszę o przesłanie odpowiedzi pocztą elektroniczną na adres rpd@brpd.gov.pl lub poprzez platformę ePUAP na adres: /BRPD/skrytka lub faksem pod nr (22) 583 66 96. Gdyby przesłanie odpowiedzi w ww. formie nie było możliwe, proszę o jej nadesłanie pocztą tradycyjną.

RZECZNIK PRAW DZIECKA

Mikolaj Pawlak

*Informuję, że od dnia 29 czerwca 2020 r. siedziba Biura Rzecznika Praw Dziecka mieści się pod nowym adresem. Z uwagi na powyższe, proszę bieżącą korespondencję kierować na adres:
ul. Chocimska 6, 00-791 Warszawa.*